

BULETIN INFORMATIV

Nr. 72

Sibiu, iunie 2014

**Profesor dr. Paul Niedermaier,
Directorul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu,
premiat de comunitatea internațională și locală**

Ordinul „Crucea de merit cu panglică”

În data de 31 ianuarie 2014, a avut loc ceremonia de conferire a ordinului Crucea de merit cu panglică, oferit domnului profesor dr. Paul Niedermaier, de către președintele Republicii Federale a Germaniei, domnul Joachim Gauck. Evenimentul s-a desfășurat la Sibiu, în sala festivă a Consistoriului Bisericii Evanghelice C. A. din România.

Activitatea prof. dr. Paul Niedermaier a fost prezentată în *Laudatio*, de către reprezentanta în România a Republicii Federale Germane, doamna consul Judith Urban, care i-a înmănat medalia. Aceasta a trecut în revistă meritele sărbătoritului, precizând că distincția i-a fost acordată pentru întreaga activitate științifică și civică și pentru păstrarea valorilor etniei germane, cu precădere a sașilor din această parte a Transilvaniei.

Adresându-se invitaților (personalități din sfera vieții politice, religioase, colegi, prieteni și, nu în ultimul rând, membrii ai familiei), domnul dr. Paul Niedermaier a ținut să mulțumească celor care participă la festivitate, pledând pentru unitatea care trebuie să caracterizeze comunitatea sașilor, fie că au emigrat, fie că au rămas în România. De asemenea, a subliniat că scopul final este realizarea unei Europe unite, lipsită de conflicte, care să păstreze moștenirea culturală a etniilor. Domnul profesor s-a referit și la activitatea Institutului de Cercetări Socio-Umane din Sibiu, pe care îl conduce și al cărui scop este „investigarea culturii românești și săsești într-o Transilvanie în care germanii au trăit și trăiesc alături de români, aceasta servind unei bune conviețuiri, dar și unei viitoare administrări și conservări a moștenirii culturale.

Domnul prof. dr. Paul Niedermaier a mulțumit Episcopului pentru că a făcut posibil ca ceremonia să se desfășoare în incinta Consistoriului, într-o sală încărcată de istorie, prin prezența portretelor episcopilor înaintași, care au servit comunitatea, au luptat și suferit, pentru aceasta, în momentele grele ale istoriei.

În încheierea discursului, s-a reamintit necesitatea înlăturării rupturii create în sânul comunității săsești, prin noile coordonate care se prefigurează în Uniunea Europeană, a cărui imn îndeamnă la unitate, căci „deasupra boltei cerești trebuie să existe un părinte drag”.

Cetățean de onoare al municipiului Sibiu

În data de 13 februarie 2014, i s-a acordat domnului profesor dr. Paul Niedermaier, titlul de Cetățean de onoare al municipiului Sibiu, pentru întreaga activitate științifică, pentru eforturile depuse în folosul urbei, dar și pentru implicarea în introducerea unor monumente istorice din Sibiu, pe lista Unesco.

Au participat personalități ale vieții culturale și științifice din Sibiu, cercetători, arhitecți, muzeografi, directori ai instituțiilor de cultură.

Titlul și cheia simbolică a orașului i-au fost acordate de către primarul Klaus Iohannis, în cadrul unei ceremonii care s-a desfășurat la sediul Primăriei din Sibiu, în prezența unui public numeros. Domnul primar a trecut în revistă momentele importante ale activității domnului profesor dr. Paul Niedermaier, iar ceilalți vorbitori au punctat meritele arhitectului, dar și ale cercetătorului Paul Niedermaier, atât pe plan local, cât și național.

Colegii de la Institutul de Cercetări Socio-Umane din Sibiu îl felicită pentru toate aceste realizări și îi doresc viață lungă și putere de muncă.

Programe și proiecte de cercetare pentru anul 2014

Activitatea Institutului de Cercetări Socio-Umane din Sibiu se desfășoară în cadrul unor colective de cercetare: *Istorie* (care realizează studii arheologice, de istorie a orașelor, de istorie a culturii și istorie a minorităților); *Dialectologie săsească*; *Istoria literaturii române* și *Etnologie*. În cadrul Institutului funcționează și *Comisia de Istorie a Orașelor din România*, a cărei activitate se conjugă cu cea a cercetătorilor din Institut, specializați pe istoria orașelor. Susținerea cercetării din instituția noastră este realizată și prin intermediul celor trei asociații care funcționează pe lângă Institut: *Civitas Nostra*, *Cercetarea sibiană* și *Cercul de Studii Transilvane*.

Pentru anul 2014, cercetătorii Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu și-au propus următoarele programe și proiecte de cercetare:

1. *Cercetări fundamentale privind istoria orașelor din România*. Coordonator: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu / Comisia de Istorie a Orașelor din România / dr. Paul Niedermaier.
 - a. *Atlas istoric al orașelor din România. Târgu Secuiesc* (termen de realizare 2013-2015). Coordonator: Dan Dumitru Iacob.
 - b. *Bibliografia istorică a orașelor din România 2007-2012* (termen de realizare 2013-2015). Coordonatori: dr. Vasile Ciobanu, dr. Anda-Lucia Spânu.
 - c. *Urbanismul medieval în Transilvania* (termen de realizare 2013-2015). Coordonator: dr. Paul Niedermaier.
 - d. *Arheologia urbană în Transilvania. De la o analiză istoriografică la crearea unei baze de date. Studiu de caz: Sibiu* (termen de realizare 2013-2015). Coordonator: dr. Maria Emilia Țiplic.
 - e. *Orășeni în fața justiției. Practica judiciară penală în orașele din Transilvania la finele secolului al XVI-lea – începutul secolului al XVII-lea* (termen de realizare 2014). Coordonator: Julia Derzsi.
2. *Mărturii arheologice de locuire și conviețuire în Transilvania de Sud, secolele VIII-XIII*.
 - a. *Așezări medievale (sec. XII) în Valea Secașului - toponimie și habitat* (termen de realizare 2014). Coordonator: dr. Zeno-Karl Pinter.
3. *Studii privitoare la limba și viața culturală a germanilor din România*.
 - a. *Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania, redactare parțială litera Sch* (termen de realizare 2013-2018). Coordonator: dr. Sigrid Haldenwang.
 - b. *Asociația „Sebastian Hann” (1904–1948), (aproape) o jumătate de veac în slujba artei transilvănene* (termen de realizare 2014-2016). Coordonator: dr. Gudrun-Liane Ittu.

4. *Confluente europene în cultura și civilizația transilvană.*

a. *Sibiul cultural între orient și occident* (termen de realizare 2012-2014). Coordonatori: dr. Ilie Moise și dr. Gabriela Panțel.

Apariții editoriale

Atlas istoric al orașelor din România. Brăila

A apărut *Atlasul istoric al orașelor din România*. Seria B Țara Românească. Fascicula 3 *Brăila*. Coordonatori: Ionel Căndea, Dan Dumitru Iacob. Text: Ionel Căndea, Maria Stoica. Hărți: Mariana Vlad. Traducere: Sigrid Pinter (Comisia de Istorie a Orașelor din România, Seria *Contribuții privind istoria orașelor*, vol. XII). Muzeul Brăilei. Editura Istros / 2013, XXII + 22 p. text + 21 h. + 12 stampe, litografii, gravuri.

Atlasul oferă o sinteză a istoriei orașului-port la Dunăre, bazată pe rezultatele săpăturilor arheologice, la care se adaugă elemente noi, aflate în documente.

Structura lucrării este cea obișnuită: repere fizico-geografice, cronica orașului, introducerea în istoria orașului, evoluția demografică, structura morfologică, etapele extinderii orașului, monumentele istorice, o selecție cu cele mai semnificative descrieri ale orașului de către călători străini, o listă a descoperirilor arheologice și una cu principalele străzi și evoluția denumirilor lor. Cuprinsul se încheie cu o listă bibliografică (Dan Dumitru Iacob și C. Croitoru) și sursele ilustrațiilor și hărților (Mariana Vlad).

Evenimente

În perioada 13-14 iunie a. c., a avut loc sesiunea de comunicări științifice: *Relația oraș-sat în istoriografie*. Organizatori: Academia Română – Comisia de Istorie a Orașelor din România, Consiliul Județean Sibiu – Complexul Național Muzeal ASTRA. Lucrările sesiunii s-au desfășurat la Centrul Astra pentru patrimoniu, în sala festivă. La sesiune au participat, cu lucrări științifice, cercetători din țară și din străinătate

Conferința s-a încheiat cu o vizită ghidată în Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA – Muzeul în Aer Liber din Dumbrava Sibiului.

Activitatea cercetătorilor

Dr. Vasile Ciobanu - Publicații: *Adolf Schullerus, senator 1919-1926*, medalion în volumul colectiv *Senatul României. 150 de ani de activitate*, coordonatori: Mihai Milca, Gheorghe Sbârnă, Ioan Opriș, București, 2014, 7 p.; *Reorganizarea Partidului Național Român în anii 1919-1922. Studiu de caz: județul Sibiu*, în Volumul omagial *Cornel Grad la 65 de ani*, 29 p.

Comunicări: *Presa săsească în anii Primului Război Mondial*, la Congresul național de istorie a presei, ediția a VII-a, „Presa Primului Război Mondial”, Galați, 4-5 aprilie 2014; *Interferențe româno-săsești în viața culturală sibiană interbelică*, la Simpozionul „Interferențe culturale în Sibiul secolelor XVIII- XX”, organizat la Sibiu, în 16-17 mai 2014, de Biblioteca Județeană ASTRA, Societatea de Științe Istorice din România. Filiala Sibiu, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Inspectoratul Școlar Județean Sibiu; *Considerații privind emigrarea germanilor*

din România, intervenție în cadrul panel-ului „Memoria exilului”, la a VIII-a Conferința internațională „Științe politice. Relații internaționale și studii de securitate / Political science, international relations and security studies”, 23-25 mai 2014, organizat în 23-25 mai 2014, la Sibiu, de Departamentul de Relații Internaționale, Științe Politice și Studii Europene, Facultatea de Științe Socio-Umane, Universitatea “Lucian Blaga” din Sibiu; *Relația oraș-sat în istoriografie*, la a XXI-a sesiune anuală a Comisiei de Istorie a Orașelor din România, Sibiu, 13-14 iunie 2014, organizată împreună cu Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu.

Dr. Sigrid Haldenwang a susținut comunicările: *Grauirile săsești din Transilvania și Dicționarul graiurilor săsești – bogăția de culori a graiurilor, exprimat prin exemple edificatoare*, la Simpozionul organizat de Asociația germaniștilor (Universitatea „Lucian Blaga”), 5 martie a.c. Sibiu; *De la perioada carnavalului până la cea a postului, în diferite compartimente ale vieții* – susținută la Simpozionul național al germaniștilor – Universitatea „Transilvania”, Brașov, 3-5 aprilie a.c.; *Cu privire la derivarea combinată în cadrul formării cuvintelor în graiurile săsești din Transilvania*, la Universitatea din Erfurt/Germania, 10-14 aprilie 2014.

Dr. Dan Dumitru Iacob. Publicații: *Atlas istoric al orașelor din România*, Seria B, Țara Românească, Fascicula 3, *Brăila / Städtegeschichteatlas Rumäniens*, Reihe B, Walachei, 3. Lieferung – *Brăila*; Ionel Căndea, Dan Dumitru Iacob (coord.), text: Ionel Căndea, Maria Stoica, hărți: Mariana Vlad, traducere: Sigrid Pinter, Academia Română. Comisia de Istorie a Orașelor din România – Muzeul Brăilei – Editura Istros, Brăila, 2013, XXII p. + 22 p. + 33 planșe. ISBN 978-606-654-078-0.

Conferințe: *Experience with Historical Town Atlases. The case of Brăila*, comunicare prezentată (împreună cu Laurențiu Rădvan) la sesiunea „Historic Town Atlases in the Spatial Planning and Promotion of Cities”, organizată de Institutul de Arheologie și Etnologie al Academiei de Științe a Polonei și de Institutul de Istoria Artei al Universității din Wrocław, Wrocław, 17-18 iunie 2014; *The Importance of Inventories of Assets for Everyday Life History in the Modern Era*, comunicare prezentată la conferința internațională „Globalization, Intercultural Dialogue and National Identity”, Târgu-Mureș, 29-30 mai 2014.

Stagiu de documentare la Arhivele Naționale ale României și Biblioteca Academiei Române pentru proiectele *Atlas istoric al orașelor din România*, volumul *Târgu Secuiesc*, și *New Sources for Socio-Cultural History: Romanian Aristocracy's Inventories of Assets from 18th and 19th Centuries*, București, 18-23 mai 2014.

Dr. Gudrun-Liane Ittu. Comunicări: *Războiul, un dans al morții – mapa de gravuri a artistului de origine transilvăneană Ludwig Heshaimer*, la Congresul internațional de germanistică „De la Eros la Thanatos și de acolo înapoi”, Universitatea „Transilvania”, Brașov, 3-5 apr. a.c.; *Din Transilvania la Berlin. Scriitoarea Regine Siegler (1864-1925), mediatoare între culturi*, Universitatea din Erfurt, 10-14 aprilie 2014.

Dr. Ilie Moise. Comunicări: *Antologia blagiană de lirică populară, după 60 de ani*, la Festivalul internațional „Lucian Blaga”, Sebeș/Alba Iulia, 9-10 mai; *Meșteșugurile tradiționale la început de mileniu*, la Concursul internațional „Mâini de aur”, Huedin, 30-31 mai; *Tiberiu Alexandru-creatorul organologiei populare românești*, la Simpozionul „Centenar Tiberiu Alexandru”, Ilimbav, 14 mai, 2014.

Dr. Anda-Lucia Spânu a prezentat comunicarea *Satul din imaginile istorice ale orașelor actualei României*, la Sesiunea anuală de comunicări științifice a Comisiei de Istorie a Orașelor din România, Complexul Muzeal Național ASTRA, Sibiu, 13-14 iunie 2014.